

Revščina in bogastvo

Razslojenost naše družbe se krepi. Povprečna bruto plača v Sloveniji je presegla 200 tisočakov in raste, lahko bi celo rekli, da se približuje 1.000 EUR. Dejstvo pa je, da povprečja ne dosega niti polovica vseh zaposlenih. Kdor torej prejema povprečno bruto plačo, ima že dobro plačo. Upravičeno se torej moremo spraševati, kako preživijo tisti, ki dobivajo za osemurno naporno delo minimalno, z zakonom zagotovljeno plačo. Položnice, ki nam jih pošiljajo različna monopolna podjetja (državne službe, občinski holdingi, ipd.), so čedalje bolj zasoljene. Cene teh »storitev« rastejo in rastejo, daleč za njimi capljajo plače večine Slovencev. Kdor le more, zaračuna visoke vsote za svoje delo z izgovorom, da ga stroški, ki ob tem nastajajo, silijo v take cene. Država, ki se ukvarja s podobnim problemom, saj stroški birokracije že dušijo gospodarstvo, pred takim ravnanjem zatiska oči. Izogibanje podpisovanju delovnih pogodb za nedoločen čas je že postala redna praksa. Iz vsega tega je čedalje bolj vidno, da so v zadnjih nekaj letih nekateri silno obogateli, mnogi še mirno živijo, zaskrbnjujoče pa je, da je čedalje več takih, ki se komaj prebijejo skozi mesec, ki samo še životarijo, saj so bili pahnjeni v revščino. Mnogi so sicer še redno zaposleni, toda z plačo, ki največkrat ne dosega sto tisoč, ne morejo preživeti, zato počasi nazadujejo, njihovo osebno in družinsko, že tako skromno, premoženje kopni. Problem revščine dejansko postaja vse preveč pereč, da bi si smeli privoščiti, da bi ga ne opazili. Ne smemo si privoščiti, da bi ne skušali nekaj narediti.

Revščina ima več obrazov. Poznamo materialno revščino, ki jo rojeva brezposelnost. Marsikateri delavec danes izgubi službo v poznih srednjih letih (podjetja gredo v stečaj, ne izpolnjujejo zahtev, ki jih postavljajo nadrejeni – to pa je največkrat mladost) in postane »za stalno brezposelni«. Prestari so, da bi jih »prekvalificirali«, nihče jih noče zaposliti. Do morebitne penzije so, čeprav še polni energije, obsojeni na brezdelje. Ta starostna skupina najbolj občuti posledice brezdelja. Na drugem koncu pa so mladi, ki nimajo možnosti, da bi vstopili v delovni proces. Zmajhno državno pomočjo in s šušmarjenjem preko študentskih servisov se nekako preživljajo in ohranjajo pri življenju sivo ekonomijo. Vendar je taka »stalna začasnost« tudi duhamorna in ne spodbuja k odgovornosti, ki je prepotrebna drža za trajnost in uspešnost družbe.

Revščino lahko povzroča tudi človeška neumnost, npr. igre na srečo, alkohol, razporoka, itd. itd. Nered, na katerem slonijo vsi ti vzroki revščine, pa je bolj kot ne moralnega značaja. Torej ima lahko revščina tudi nek duhovni obraz. Govorimo o duhovni revščini, ki jo lahko najdemo tudi pri tistih ljudeh, ki so sicer materialno bogati, so pa obenem tako zaverovani vase in v materialne dobrine, da pozabijo na svojo dušo. Položiti vse svoje upe v imetje je v evangelijih označeno za nesmiselno, ker nihče ne prestopa praga smrti z njim, ampak vse ostane dedičem. Na onem svetu štejejo samo duhovne dobrine, ki pa jih moremo pridobivati tudi s pravilno uporabo osebnega premoženja. Pre-

moženje, ki ga imamo, samo po sebi ni nič slabega, ni izključno osebno, ampak ima vedno tudi družbeno dimenzijo. Kdor ima več, je bolj odgovoren za drugega, kakor tisti, ki ima manj. Nihče te odgovornosti ni oproščen. Eden izmed vzrokov zastoja naše družbe v »večni tranziciji« je tudi v tem, da novi bogataši nimajo nobenega socialnega čuta in svoje premoženje uporabljajo predvsem za razkazovanje svoje moči, za pridobivanje novega bogastva – predvsem le zase. Socialo prepuščajo državi, ki pa ima zaradi nešteti porabnikov in korupcije ter zaradi pomanjkanja poštenosti čedalje manj sredstev in se že nerazumno zadolžuje. Nekateri celo pravijo, da ni znano niti finančnemu ministru, koliko so nas v našem imenu v zadnjem desetletju zadolžili oblastniki.

Bogastvo nekaterih, ki ga moremo po naših krajih opazovati na vsakem koraku, je bilo pridobljeno večinoma s krajo. Po desetih letih sistematičnega postavljanja pravnega nereda, ki jim je omogočal legalno prisvajanje premoženja, je ostalo bore malo za razdeliti. Skupaj z vstopom v EZ se bo začelo novo gospodarsko obdobje, ko bodo sedanji zavzniki postali tudi med seboj tekmeci in nasprotniki, kar bomo čutili vsi, saj govorimo o majhnem družbenem sloju ljudi, skupinici, ki ima 90% vse gospodarske, politične in medijske oblasti v Sloveniji. Kaj bo to pomenilo za Slovenijo in njen nadaljnji razvoj, bomo lahko sami opazovali in (žal) tudi občutili.

Poleg revščine in bogastva pa poznamo še uboštvo, ki temelji na prostovoljni odpovedi materialnim dobrinam, osebnemu imetju in pohlepu po njih, zaradi višjih, duhovnih stvari. Francišek Asiški je najbolj trajen in svetel zgled uboštva v zgodovini. Nekaj tega uboštva naj bi gojil vsakdo, ker človek le v notranji distanci do imetja dosega osebno svobodo, ki je potrebna, da se uresniči, ter mu omogoča, da lahko svobodno, vendar z odgovornostjo in s čutom do bližnjega, spreminja tudi zunanji svet.

Andrej M. Poznič